

Zpráva o zoonózách: Výskyt listeriózy je stabilní, častěji postihuje starší osoby

10.2.2017 - Zpráva EFSA a ECDC týkající se trendů a příčin zoonóz, zoonotických agens a onemocnění z potravin za rok 2015.

Dne 16. prosince 2016 zveřejnil Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) spolu s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) souhrnnou zprávu Evropské unie týkající se trendů a příčin zoonóz, zoonotických agens a onemocnění z potravin za rok 2015. Současně byla vydána společná tisková zpráva dostupná v anglickém, francouzském, německém a italském jazyce.

Ze zprávy lze vyčíst řadu klíčových informací:

- Výskyt listeriózy vykazoval od roku 2008 rostoucí trend, v roce 2014 a 2015 se však počet infikovaných osob stabilizoval. Infekce byla většinou hlášena u osob starších 64 let. Nálezy listerie však pouze zřídka překročily zákonné limity v potravinách určených k přímé spotřebě.
- Kampylobakterióza zůstává nejčastěji hlášeným onemocněním z potravin v EU, které navíc od roku 2008 vykazuje rostoucí trend. Kampylobakter se nejčastěji nachází u kuřat a v kuřecím mase.
- Počet případů salmonelózy, druhého nejčastěji hlášeného onemocnění z potravin v EU, vzrostl jen slabě. Tento menší nárůst je částečně způsoben zdokonalením monitoringu a diagnostických metod.

To jsou některé z hlavních závěrů poslední roční zprávy EFSA a ECDC týkající se zoonotických onemocnění, která rovněž zahrnuje nejnovější trendy u salmonelózy, kampylobakteriózy a dalších onemocnění z potravin v Evropské unii.

Listeriózou onemocnělo v roce 2015 přibližně 2200 osob. V 270 případech bylo toto onemocnění smrtelné, což je doposud nejvyšší počet případů zaznamenaných v EU. Ve věkové skupině nad 64 let podíl případů zřetelně vzrostl - z 56 % v roce 2008 na 64 % v roce 2015. Navíc počet hlášených případů (a jejich podíl) ve skupině nad 84 let se v tomto období téměř zdvojnásobil.

„Stále rostoucí trend případů listeriózy se objevuje převážně u starší populace. ECDC pracuje společně s členskými státy na zlepšení monitoringu onemocnění z potravin a vody; počínaje Listerií, u které rychlejší detekce nadměrného výskytu a šířící se nákazy může pomoci zabránit dalším případům“, řekl Mike Catchpole, vedoucí vědeckého týmu ECDC a dodal, že „se jedná o ohrožení veřejného zdraví, které je třeba řešit“.

Dr. Marta Hugas, vedoucí oddělení pro biologická rizika a kontaminanty EFSA, uvedla: „Výskyt listerie málokdy překročí zákonné limity v potravinách určených k přímé spotřebě, které představují nejběžnější zdroj alimentárních nákaz člověka. Je však důležité, aby spotřebitelé řádně dodržovali pokyny výrobců pro skladování potravin a zásady zacházení s potravinami dané národními úřady“.

V roce 2015 bylo hlášeno 229 213 případů kampylobakteriózy, která tak zůstává nejčastěji hlášeným onemocněním z potravin v EU, vykazujícím od roku 2008 rostoucí trend. Kampylobakter se nejčastěji

nachází u kuřat a v kuřecím mase.

Počet případů salmonelózy, druhého nejčastěji hlášeného onemocnění z potravin v EU, vzrostl jen slabě - z 92 007 v roce 2014 na 94 625 v roce 2015. Tento nárůst, pozorovaný v posledních dvou letech, je částečně způsoben lepším monitoringem a zdokonalením diagnostických metod, dlouhotrvajícím trendem je však trvalý pokles. Většina členských států splnila své cíle zaměřené na snížení výskytu salmonel v populaci drůbeže.

Salmonella se nachází nejčastěji v mase (drůbeži), určeném k tepelné úpravě před vlastní konzumací.

Epidemie z potravin

V roce 2015 bylo hlášeno 4 362 epidemií z potravin. Nejčastější příčinou epidemií byla Salmonella spojená s konzumací vajec. Počet epidemií vyvolaných touto bakterií však od roku 2010 poklesl o 41 %.

[The European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2015](#)

Doplňující informace ke zprávě o onemocnění z potravin

- Zpráva EFSA a ECDC se opírá o data shromážděná 32 evropskými zeměmi (28 členských států EU a Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko) a pomáhá Evropské komisi a zemím poskytujícím data monitorovat, kontrolovat a předcházet zoonotickým nákazám, k nimž se řadí zoonotická infekční onemocnění, včetně např. yersiniózy, VTEC infekcí (infekce vyvolané verotoxigenními kmeny Escherichia coli), echinokokózy nebo Q horečky.
- Zoonózy jsou onemocnění, která mohou být přenášena přímo nebo nepřímo mezi zvířaty a lidmi. Zoonotická onemocnění z potravin jsou přenášena konzumací kontaminovaných potravin.
- Listerióza je onemocnění vyvolané bakterií Listeria monocytogenes, která se běžně vyskytuje v okolním prostředí. Tato bakterie může růst při nízkých teplotách a je tolerantní k vysoké koncentraci solí. Proto také může přežívat ve zpracovaných, konzervovaných a chlazených potravinách určených k přímé konzumaci jako je zpracované maso a ryby, chlazené maso, mléčné produkty (měkký sýr, máslo a mléko, zvláště pokud nebylo pasterováno) a předem připravené sendviče a saláty. Po konzumaci kontaminovaných potravin se u většiny zdravých jedinců neobjeví žádné výrazné příznaky. U lidí s oslabeným imunitním systémem, těhotných žen, novorozenců nebo naopak starých lidí však může listerióza vést k meningitidě, infekcím mozku a závažným infekcím krevního oběhu. Všechny klinické příznaky jsou léčitelné pomocí dlouhodobé aplikace antibiotik, prognóza většiny těchto vážných invazivních infekcí je však špatná.

Další podrobnosti k tomuto tématu lze nalézt na následujících internetových odkazech:

Souhrnná zpráva EU týkající se trendů a příčin zoonóz, zoonotických agens a onemocnění z potravin v roce 2014

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/zoonoses-trends-sources-EU-summary-report-2014.pdf>

Listeria od A do Z (EFSA)

<https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/listeria>

Listerióza (ECDC)

<http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/listeriosis/Pages/index.aspx>

Program ECDC - Onemocnění z potravin, vody a zoonózy

http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/food_and_waterborne_disease/food-waterborne-diseases-zoonoses-programme/Pages/default.aspx

EFSA - zoonotická onemocnění

<http://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/zoonoticdiseases>

Zdroj: **EFSA**

APIC-AK
Agrární poradensko informační
centrum Agrární komory ČR

13. 02. 2017

zdroj: <http://www.apic-ak.cz/> - Zpráva o zoonózách: Výskyt listeriózy je stabilní, častěji postihuje starší osoby